

SOŠS SR
SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

Materiál predkladaný na 2/14 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 15. apríla 2014

14

SPRÁVA

O VÝSLEDKOV KONTROLNEJ ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V ROKU 2013 A PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI ZNEUŽÍVANIU SOCIÁLNEHO SYSTÉMU A PODVODOM V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Dôvod predloženia:

realizácia vecného a časového plánu
konania zasadnutí Dozornej rady
Sociálnej poisťovne v roku 2014

Materiál predkladá:

Ing. Dušan Muňko
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady
Sociálnej poisťovne
2. Predkladaciu správu
3. Správu o výsledkoch kontrolnej
činnosti Sociálnej poisťovne v roku
2013 a plnenie akčného plánu boja
proti zneužívaniu sociálneho
systému a podvodom v Sociálnej
poisťovni

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

berie na vedomie

správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2013 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni.

Predkladacia správa

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2013 je členená podľa druhu kontrolnej činnosti.

V časti A. „Vnútrotná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie“ (ďalej len „ústredie“) sú zhrnuté výsledky:

I. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“),

II. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

V časti B. „Finančná kontrola vykonávaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek Sociálnej poisťovne“ (ďalej len „pobočka“) sú zhodnotené výsledky kontrolnej činnosti zamestnancov organizačných útvarov pobočiek, vykonanej v organizačných útvaroch pobočiek.

Časť C. „Vonkajšia kontrola vykonávaná zamestnancami útvarov poistného pobočiek“ obsahuje výsledky kontrolnej činnosti u subjektov, ktorých povinnosti v sociálnom poistení stanovuje zákon. Zamestnanci útvarov poistného pobočiek v roku 2013 vykonali v rámci vonkajšej kontroly 7 107 vonkajších kontrol u 7 089 zamestnávateľov. V priebehu vykonávania vonkajšej kontroly zamestnávateľa uhradili v roku 2013 poistné v sume 3 641 102,54 EUR. Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvarmi poistného rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 4 571 756,48 EUR.

Poslednú časť D. tvorí „Vyhodnotenie plnenia akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni“ (ďalej len „akčný plán“), ktorý schválila Rada riaditeľov Sociálnej poisťovne uznesením č. 132/8/2005 dňa 23. februára 2005. Plnenie akčného plánu obsahuje a hodnotí prijaté opatrenia, ktoré mali zabrániť zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v jednotlivých oblastiach činnosti Sociálnej poisťovne.

Správa
o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2013
a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému
a podvodom v Sociálnej poisťovni

Kontrolná činnosť v Sociálnej poisťovni (ďalej len „poisťovňa“) bola vykonávaná podľa Plánu kontrolnej činnosti vykonávanej zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie na rok 2013, plánov kontrolnej činnosti pobočiek, Kontrolného poriadku Sociálnej poisťovne, v súlade so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

Predmetom predloženej Správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2013 sú výsledky:

- A. vnútornej kontroly vykonanej poverenými zamestnancami ústredia v členení na:
 - I. kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
 - II. kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov ústredia,
- B. finančnej kontroly vykonanej zamestnancami organizačných útvarov pobočiek ,
- C. vonkajšej kontroly vykonanej zamestnancami útvarov poisťovne pobočiek,
- D. vyhodnotenie plnenia akčného plánu.

A. Vnútrotná kontrola vykonaná poverenými zamestnancami ústredia

Vnútrotná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami ústredia bola realizovaná:

- zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
- zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

I. Kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia vykonali v roku 2013 spolu **45 kontrol**, z toho 34 plánovaných vnútorných kontrol, 6 plánovaných kontrol dôchodkových dávok, 2 kontroly plnenia opatrení v sekcii dôchodkového poistenia a 3 mimoriadne kontroly mimo plánu kontrolnej činnosti.

Plánované vnútorné kontroly

V roku 2013 bolo vykonaných **34 vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané na výplatu dávok poistenia v nezamestnanosti, výplatu úrazových dávok a na dodržiavanie lehôt pri predpisovaní poisťovného.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky: neoprávnené vylúčenie dávok v nezamestnanosti a nemocenských dávok, t. j. subvenčné podvody zo strany zamestnancov poisťovne ako aj zamestnávateľa, porušenie zákona pri poukazovaní dávok poistenia v nezamestnanosti a úrazových dávok, nedodržanie vylúčenia zamestnancov organizačnej zložky poisťovne v rozhodovacej činnosti a nedodržanie lehôt pri predpisovaní poisťovného

a penále, nezaslanie, resp. oneskorené zaslanie výziev na predloženie mesačných výkazov.

Vo finančnom vyjadrení bol kontrolou v oblasti dávok sociálneho poistenia zistený **subvenčný podvod zo strany zamestnancov poisťovne v sume 32 853,86 EUR a subvenčný podvod zo strany zamestnávateľov v sume 8 359,50 EUR. Celková suma neoprávnene vyplatených dávok sociálneho poistenia bola v sume 41 213,36 EUR.**

Na základe výsledkov uvedených vnútorných kontrol bolo **prijatých spolu 51 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku a boli podané 3 trestné oznámenia.**

Plánované kontroly dôchodkových dávok

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností vykonali v roku 2013 v sekcii dôchodkového poistenia 6 plánovaných vnútorných kontrol zameraných na kontrolu dodržiavania ustanovení zákona a vnútorných predpisov pri:

- priznaní vdovského, vdoveckého a sirotského dôchodku podľa zákona,
- priznaní vdovského, vdoveckého a sirotského dôchodku podľa zákona s prihliadnutím na nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009,
- zvýšenie dôchodkových dávok v súlade s § 82 zákona v znení zákona č. 252/2012 Z. z. a opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR) č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 – spracované klasickým spôsobom,
- zvýšenie dôchodkových dávok v súlade s § 82 zákona v znení zákona č. 252/2012 Z. z. a opatrením MPSVaR č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013, ktoré boli priznané podľa koordinačných nariadení Európskej únie a medzinárodných zmlúv o sociálnom zabezpečení – spracované klasickým spôsobom,
- vykonávaní exekučných zrážok z dôchodkových dávok na základe exekučných príkazov podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z.
- priznaní starobného dôchodku podľa § 65 zákona a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009.

Ako **nedostatky** boli zistené: **nezapočítanie, resp. nesprávne započítanie obdobia dôchodkového poistenia, nesprávny vymeriavací základ, nezhodnotenie náhradnej doby, nesprávne posúdenie pri priznaní invalidného dôchodku, nesprávne zvýšenie sirotského dôchodku, nesprávny prepočet zrážok po doručení exekučného príkazu, chybný výpočet úrokov z omeškania, presne nezistený skutočný stav vecí.**

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **16 opatrení na ich odstránenie a na odstránenie príčin ich vzniku.**

Súčasne boli v roku 2013 vykonané **2 následné kontroly zamerané na plnenie opatrení, resp. odstránenie nedostatkov v dávkových spisoch, ktoré boli**

zistené vnútornými kontrolami. Odstránením zistených nedostatkov boli na dávkach dôchodkového poistenia poukázané **doplatky** v úhrnnej sume **21 143,93 EUR**. **Administratívne preplatky** boli zistené v **11 prípadoch** a vyčíslené sumou **6 498,81 EUR**.

Kontroly vykonané mimo plánu kontrolnej činnosti

Mimo plánu vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností **3 mimoriadne vnútorné kontroly**, ktoré boli zamerané na činnosť pobočky v oblasti registrácie dobrovoľne poistených osôb, predpisovanie, odstupovanie a vymáhanie rozhodnutí a na plnenie opatrení v súvislosti s vykonanou kontrolou realizácie bezhotovostných platobných operácií prostredníctvom platobných kariet.

Kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: nespracovanie registračných listov fyzických osôb v predpísanej lehote, spätná registrácia, nezistenie skutkového stavu vecí, nedodržanie predpísaných lehôt pri predpisovaní, odstupovaní a vymáhaní rozhodnutí na dlžné poistné a penále.**

Na základe výsledkov týchto kontrol bolo kontrolovanými subjektmi prijatých **21 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku.**

Z predložených správ od kontrolovaných subjektov možno konštatovať, že prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku boli v stanovených termínoch splnené, resp. sa priebežne plnia.

II. Kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov

Vnútorné kontroly vykonávali zamestnanci odborných útvarov ústredia a boli zamerané na kontrolu súladu činností vykonávaných organizačnými zložkami poisťovne so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

V roku 2013 bolo vykonaných **87 vnútorných kontrol v pobočkách.**

Výsledky vnútorných kontrol

Kancelária generálneho riaditeľa

Odbor správy registratúry

V roku 2013 bolo vykonaných **10 kontrol** (Svidník, Bardejov, Nitra, Čadca, Dolný Kubín, Levice, Dunajská Streda, Rožňava, Lučenec, Senica) so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov poisťovne pri výkone správy registratúry, evidenciu registratúrnych záznamov, obeh, tvorbu, vybavovanie, ukladanie a ochranu registratúrnych záznamov, materiálno-technické zabezpečenie registratúr a vyradovanie registratúrnych záznamov.

V oblasti správy registratúry **boli zistené nasledovné nedostatky: v písomnom styku pobočky nepoužívali číslo pridelené z automatizovaného systému správy registratúry, uzatvorené spisy neboli uložené v súlade s registratúrnym poriadkom Sociálnej poisťovne (ďalej len „registratúrny poriadok“), príp. sú uložené po uplynutí lehoty uloženia, spisy neboli označené identifikačným štítkom, identifikačné štítky neboli vyplnené v súlade**

s registratúrnym poriadkom, prezentačná pečiatka nebola v súlade s registratúrnym poriadkom.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 25 opatrení.**

Sekcia dôchodkového poistenia

Odbor metodiky dôchodkového riadenia a opravných prostriedkov

V roku 2013 bolo vykonaných **13 kontrol** (Bratislava, Topoľčany, Žiar nad Hronom, Senica, Prešov, Spišská Nová Ves, Čadca, Svidník, Žilina, Michalovce, Považská Bystrica, Nitra, Dunajská Streda) so zameraním na kvalitu vykonávania vstupnej kontroly evidenčných listov dôchodkového poistenia (ďalej len „evidenčné listy“), včasnosť ich odosielania do ústrednej evidencie nárokových podkladov ústredia, správnosť údajov uvedených v evidenčných listoch samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej len „SZČO“) a dobrovoľne dôchodkovo poistených osôb, správnosť a úplnosť spisovania žiadostí o dôchodok, ich dokumentovanie potrebnými dokladmi a správnosť rozhodovania o zvýšení a znížení sociálneho dôchodku alebo jeho odňatí.

Kontrolou agendy v oblasti dôchodkového poistenia boli v kontrolovaných pobočkách zistené nedostatky v minimálnom rozsahu a v čase kontroly boli odstránené, preto **neboli navrhnuté opatrenia na odstránenie nedostatkov.**

Sekcia nemocenského poistenia, úrazového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia a lekárskej posudkovej činnosti

Odbor nemocenského poistenia

V oblasti nemocenského poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Vranov nad Topľou, Humenné, Spišská Nová Ves, Bratislava, Nové Zámky, Michalovce, Zvolen, Topoľčany).

Kontroly boli zamerané na správnosť posúdenia splnenia podmienok nároku na nemocenské dávky, určenia rozhodujúceho obdobia na zistenie denného vymeriavacieho základu na určenie výšky nemocenskej dávky, určenia denného vymeriavacieho základu na určenie výšky nemocenskej dávky, dodržiavania procesných postupov v rámci rozhodovacej činnosti, došetrovanie skutkového stavu vecí pri porušení liečebného režimu a dodržiavanie postupu pri opätovnej výplate neprevzatých dávok.

Vykonanými kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: nedoplatok na dávke, preplatok na dávke, poukazovanie dávok na účet bez došetrenia majiteľa účtu** (zasielanie dávok rodinných príslušníkov na 1 účet), **výplata dávky na účet zomrelého, výplata dávky pozostalej osobe bez písomnej žiadosti, výplata dávky zomrelého na účet pozostalej osobe v druhom rade** (dávka vyplatená dcére správne mala byť vyplatená manželovi zomrelej), **nesprávne vyznačená právoplatnosť rozhodnutia, nevyznačená právoplatnosť rozhodnutia a nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia.**

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 30 opatrení.**

Odbor úrazového poistenia

V oblasti úrazového poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Levice, Prievidza, Trebišov, Trnava, Vranov nad Topľou, Zvolen, Nitra, Martin) so zameraním na posudzovanie nároku na dávky úrazového poistenia, rozhodovaciu činnosť pobočiek o úrazových dávkach a výkon odvolacej agendy úrazového poistenia s dôrazom na dodržiavanie lehôt v konaní.

V oblasti úrazového poistenia neboli zistené nedostatky.

Odbor poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

V oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Galanta, Prievidza, Nitra, Topoľčany, Poprad, Rožňava, Trnava, Senica) so zameraním na posudzovanie nároku na dávku v nezamestnanosti podľa zákona a podľa nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009, posudzovanie nároku na dávku garančného poistenia.

V oblasti poistenia v nezamestnanosti **neboli zistené** nedostatky. V oblasti garančného poistenia bola **v 3 prípadoch zistená oprava údajov** v Potvrdení zamestnávateľa na účely nároku na dávku garančného poistenia len na základe telefonickej konzultácie bez dodatočného písomného potvrdenia správcom konkurznej podstaty.

Na odstránenie zistených nedostatkov boli **prijaté 3 opatrenia**.

Odbor lekárskej posudkovej činnosti

Zamestnanci odboru lekárskej posudkovej činnosti (ďalej len „LPČ“) vykonali **6 kontrol** (Trnava, Liptovský Mikuláš, Trebišov, Humenné, Rimavská Sobota, Poprad) so zameraním na správnosť vykonávania LPČ nemocenského poistenia, správnosť posudzovania nepriaznivého zdravotného stavu na účely dôchodkových a úrazových dávok a dodržiavanie lehôt v konaní.

V oblasti LPČ boli **zistené nasledovné nedostatky: nebola prerokovaná obnova pracovnej schopnosti, ktorá trvala viac ako 26 týždňov, nedostatočne zdokumentované závery posudkového lekára z kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu na III. diele tlačiva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, nesprávne určený dátum rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty a nebola dodržaná lehota na odstúpenie spisovej dokumentácie z pobočky.**

Zistené nedostatky boli v priebehu kontroly odstránené, preto **neboli navrhnuté opatrenia na odstránenie nedostatkov**.

Sekcia ekonomiky

Odbor výberu poistného

Zamestnanci odboru výberu v roku 2013 vykonali **6 kontrol** (Senica, Prešov, Stará Ľubovňa, Michalovce, Prievidza, Topoľčany) so zameraním na rozhodovaciu činnosť a posúdenie žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy týkajúcej sa vysielania a žiadostí o predĺženie doby vyslania a dodržiavanie lehôt pri postúpení žiadostí ústrediu.

V kontrolovaných oblastiach neboli zistené nedostatky, preto **neboli navrhnuté opatrenia na odstránenie nedostatkov.**

V roku 2013 bola vykonaná **1 kontrola** v pobočke Veľký Krtíš so zameraním na **kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistenej pri kontrole vykonanej v roku 2012.** Nedostatky zistené pri kontrole v roku 2012 boli odstránené.

Oddelenie správy aplikácií výberu poistného a systémových analýz

V roku 2013 boli vykonané **4 kontroly** (Martin, Žilina, Košice, Banská Bystrica) so zameraním na predpisovanie poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, spracovanie výkazov poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, došetrovanie platieb a odstupovanie pohľadávok z útvaru poistného pobočky na útvary vymáhania pohľadávok pobočky.

Vykonanými kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: registračné listy fyzických osôb neboli spracované v lehote, nebola dodržaná lehota pri predpisovaní poistného zamestnávateľom, SZČO a dobrovoľne poisteným osobám, právoplatné a vykonateľné rozhodnutia neboli v stanovenej lehote predložené útvaru vymáhania pohľadávok, v IS JVP neboli evidované stavy rozhodnutí.**

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 10 opatrení.**

Odbor účtovníctva

Odbor účtovníctva v roku 2013 vykonal **23 kontrol** (Trebišov, Svidník, Rožňava, Poprad, Spišská Nová Ves, Bardejov, Stará Ľubovňa, Prešov, Košice, Humenné, Vranov nad Topľou, Michalovce, Trnava, Bratislava, Senica, Trenčín, Dunajská Streda, Nitra, Topoľčany, Komárno, Galanta, Nové Zámky, Levice) so zameraním na dodržiavanie zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a vnútorných predpisov poisťovne v súvislosti s obehom účtovných dokladov.

Kontrolou **neboli zistené nedostatky.**

B. Finančná kontrola vykonaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek

V roku 2013 bolo zamestnancami pobočiek vykonaných **45 následných finančných kontrol** v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 2/2011 Vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach Sociálnej poisťovne v platnom znení a príkazmi riaditeľov pobočiek. Tieto kontroly boli zamerané na finančné operácie základných fondov nemocenského poistenia, úrazového poistenia (okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty), garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Predmetom kontroly boli výplaty jednotlivých druhov dávok, t. j. overenie nároku na dávku, správnosť výpočtu, či bola dávka poukázaná v správnej výške a správne poberateľovi, vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej

kontroly. Kontrolou bolo zistené uvedenie nesprávneho paragrafu zákona v rozhodnutí o priznaní dávky

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku bolo **prijaté 1 opatrenie**.

Opatrenia, ktoré boli prijaté na odstránenie nedostatkov zistených vyššie uvedenými kontrolami boli zamerané na ich bezodkladné odstránenie (trestné oznámenia, vrátenie preplatku na dávke, prípadne doplatok na dávke, ústne, resp. písomné upozornenie zamestnancov na zistené nedostatky) a zamedzenie vzniku nedostatkov v budúcnosti, ktoré majú preventívny charakter spočívajúci v úprave vnútorných predpisov a preškolení zamestnancov.

C. Vonkajšia kontrola vykonaná zamestnancami útvarov poisťného pobočiek

Vonkajšia kontrola v roku 2013 bola vykonaná u zamestnávateľov na základe plánov vonkajšej kontrolnej činnosti, ktoré vypracovali útvary poisťného pobočiek. Do plánov vonkajšej kontrolnej činnosti boli zaradení zamestnávatelia, ktorí si neplnili povinnosti v súlade so zákonom o sociálnom poistení [napr. nepredkladali mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, neplatili poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poisťné“), neplnili oznamovacie povinnosti – najmä prihlásenie alebo odhlásenie zamestnancov], nespolupracovali s organizačnými útvarmi pobočky.

V roku 2013 **bolo skontrolovaných 7 089 zamestnávateľov** a vykonaných bolo **7 107 kontrol**, z toho podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bolo vykonaných 6 kontrol na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, 18 kontrol na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania a podľa predpisov účinných od 1. januára 2004 bolo vykonaných 7 083 kontrol na sociálne poistenie. **Najmenší počet** vonkajších kontrol zamestnávateľov (71) vykonala **pobočka Stará Ľubovňa**, **najvyšší počet** vonkajších kontrol (822) vykonala **pobočka Bratislava**.

Správnosť odvodu poisťného a plnenie oznamovacích povinností bola kontrolovaná za **250 429 zamestnancov**.

Z celkového počtu skontrolovaných zamestnávateľov (7 089) bolo **1 474 zamestnávateľov**, ktorí predložili mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, mesačné výkazy poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, štvrťročné výkazy poisťného na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania a mesačné výkazy príspevkov na poistenie v nezamestnanosti a do garančného fondu až **pri výkone vonkajšej kontroly**. Celkom bolo predložených a v jednotlivých aplikačných programových vybaveniach zaevidovaných **8 636 mesačných výkazov**.

Kontrolou registračných listov zamestnancov a ich porovnaním s prehľadom zamestnancov, ktorí sú evidovaní v IS JVP boli **nedostatky zistené u 4 188 zamestnávateľov** a zistených **17 694 chýb** (nesprávne rodné číslo, nenahlásenie prerušenia poistenia, nesprávne dátumy prihlásenia alebo odhlásenia do a z poistenia, zamestnanec nebol odhlásený z poistenia vôbec a pod.), ktoré boli opravené pri spracovávaní výsledkov kontroly v IS JVP.

Pri kontrole mesačných výkazov zamestnávateľov **opravili** zamestnanci pobočiek **68 512 chýb**.

Pri výkone vonkajšej kontroly bol overený vymeriavací základ (VZ) zamestnanca a zamestnávateľa, výpočet poistného na jednotlivé druhy poistenia, rozhodujúce obdobie pre určenie vymeriavacieho základu a to porovnaním dokladov, ktoré boli predložené zamestnávateľom s mesačnými výkazmi poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zamestnávateľ zasiela poisťovni. Kontrolou VZ, výpočtu poistného a rozhodujúceho obdobia pre určenie vymeriavacieho základu bolo zistené dlžné poistné (**nedoplatky na poistnom**) v celkovej sume **613 979,33 EUR** a poistné zaplatené bez právneho dôvodu (**preplatok**) v celkovej sume **559 468,24 EUR**.

Nedoplatky na poistnom vznikli z dôvodu nesprávne určeného VZ, poistné nebolo vypočítané správne, zamestnávateľ nebol prihlásený na úrazové poistenie, poistné na úrazové poistenie odvodené z obmedzených VZ, neoprávnené zníženie sadzby poistného na starobné poistenie, zamestnávateľ neplatil poistné na úrazové poistenie za zamestnancov, ktorí pracovali na dohodu o vykonaní práce a pod. V sume nedoplatkov je zahrnuté aj dlžné poistné za zamestnávateľov, ktorí neplatili poistné a mesačné výkazy predložili až pri výkone kontroly.

Preplatky na poistnom vznikli z dôvodu nesprávne určeného VZ (do VZ zahrnuté odstupné, odchodné), poistné odvodené za obdobie, v ktorom poistenci a zamestnávateľa neboli povinní platiť poistné, poistné odvodené za celý mesiac, ak poistenie trvalo len časť kalendárneho mesiaca, poistné odvodené z odmien vyplatených po skončení pracovného pomeru a pod. Poistné zaplatené bez právneho dôvodu bolo použité na zápočet pohľadávky.

Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvaram poistného rozhodnutím **predpísané dlžné poistné** v celkovej sume **4 571 756,48 EUR**.

Na základe kontroly bolo v roku 2013 **uhradené poistné** v sume **3 641 102,54 EUR**.

V porovnaní s **rokom 2012** skontrolovali zamestnanci vykonávajúci vonkajšiu kontrolu o **2 792 zamestnávateľov viac** (v roku 2012 skontrolovali 4 297 a v roku 2013 skontrolovali 7 089 zamestnávateľov), t. j. viac o 64,97% a vykonali o **2 706 vonkajších kontrol viac** (v roku 2012 vykonali 4 401 kontrol a v roku 2013 vykonali 7 107 kontrol), t. j. viac o 61,48%.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno konštatovať, že zamestnanci osobným kontaktom so zamestnávateľom prispievajú k vyššiemu výberu poistného, keď zamestnávateľa už po oznámení o vykonaní kontroly, v priebehu kontroly alebo po ukončení kontroly uhradia dlžné poistné, alebo časť poistného. Na dosiahnutie uvedených výsledkov malo vplyv posilnenie útvarov poistného pobočiek vykonávajúcich vonkajšiu kontrolu.

D. Vyhodnotenie plnenia akčného plánu

V záujme eliminovania zneužívania sociálneho systému poisťovňa aj v roku 2013 venovala náležitú pozornosť rizikovým oblastiam definovaným v akčnom pláne.

Najrizikovejšou oblasťou z pohľadu zneužívania sociálneho systému je aj naďalej **oblasť nemocenského poistenia**. Z dôvodu, že v hodnotenom období bol zaznamenaný zvýšený počet podozrení na zneužitie sociálneho systému, najmä v oblasti nemocenských dávok zamestnancov, zamerali sa útvary nemocenského poistenia poisťovne na včasné monitorovanie a odhaľovanie týchto podozrení.

Na zneužívaní väčšinou participovali zamestnávateľa a to účelovým uzatváraním pracovných pomerov alebo manipuláciou s vymeriavacími základmi zamestnancov. Ak sa šetrením zistilo, že konanie zamestnávateľov alebo zamestnancov je účelové a napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu subvenčného podvodu, podávali pobočky trestné oznámenia. V kontrolovanom období bolo podaných **12 podnetov orgánom činných v trestnom konaní** na trestné stíhanie zamestnávateľov, v 3 prípadoch bolo začaté trestné stíhanie. V jednotlivých prípadoch išlo o **uplatňovanie nároku na nemocenské dávky bezprostredne po vzniku nemocenského poistenia alebo krátko po uplynutí 90 dní platenia poistného na nemocenské poistenie, dočasné pracovné neschopnosti na seba nadväzovali s krátkym časovým odstupom, pracovné pomery končili súčasne** a pod. Ďalšími znakmi zneužívania sociálneho poistenia zamestnávateľmi bolo **uzatváranie pracovných pomerov s osobami v príbuzenskom pomere, oneskorené predkladanie alebo opravy mesačných výkazov za účelom manipulácie s vymeriavacími základmi a spätné prihlasovanie zamestnanca na nemocenské poistenie.**

V súvislosti s neoprávneným vystavovaním Potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti ošetrovujúcim lekárom boli **5 poistenci** uznaní za vinných zo spáchania **trestného činu subvenčného podvodu**. Opäť sa vyskytli prípady týkajúce sa **falšovania a pozmeňovania údajov** na Potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti a na Žiadosti o ošetrovné zo strany poistenca. V týchto prípadoch bolo podaných **7 trestných oznámení** z dôvodu pozmeňovania tlačiva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti a **1 trestné oznámenie** z dôvodu pozmeňovania tlačiva Žiadosť o ošetrovné. V kontrolovanom období sa vo zvýšenej miere sledovali aj prípady uplatnenia nároku na nemocenskú dávku v rámci ochrannnej lehoty, v týchto prípadoch sa preverovala medicínska opodstatnenosť vzniku resp. trvania dočasnej pracovnej neschopnosti. V súvislosti s dobrovoľným nemocenským poistením bol v roku 2013 zaznamenaný aj pokles uplatnených nárokov z tohto druhu nemocenského poistenia na polovicu. Zistené boli aj prípady, keď poberateľky materského žiadali o predĺženie doby poberania materského z dôvodu osamelosti, následným šetrením sa však zistilo, že vo viacerých prípadoch neboli dôvody na čerpanie tohto materského splnené.

Dôležitým faktorom zamedzujúcim zneužívaniu sociálneho systému v oblasti úrazového poistenia a poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia je viacstupňový systém kontroly a prepojenie dát medzi jednotlivými informačnými systémami poisťovne. V oblasti poistenia v nezamestnanosti boli v roku 2013 podané **4 trestné oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu**, ktorý spočíval v poskytnutí nepravdivých údajov za účelom získania dávky v nezamestnanosti.

V oblasti **garančného poistenia** boli zistené podozrenia z **účelového podávania návrhu na vyhlásenie konkurzu**. Zamestnanci, ktorí sú štatutárnymi zástupcami s majetkovým podielom vo firmách a zároveň sú aj v pracovnoprávnom vzťahu, účelovo podávajú návrh na vyhlásenie konkurzu, zámerne zvyšujú mzdy najneskôr 3 mesiace pred vznikom platobnej neschopnosti za účelom dosiahnutia maximálnej výšky dávky garančného poistenia. S účinnosťou od 1. januára 2014 takáto osoba, nemá nárok na dávku garančného poistenia a na účely garančného poistenia sa nepovažuje za zamestnanca.

V roku 2013 posudkoví lekári zintenzívnili kontrolné lekárske prehliadky najmä u tých ošetrovujúcich lekárov, u ktorých významne stúpol počet uznaných dočasne

praceneschopných poistencov. Kontrolou posudzovania spôsobilosti na prácu bolo na **podnet posudkových lekárov** uznaných za **praceschopných 48 236 poistencov**, z celkového počtu uznaných praceschopných 79 753.

Za rok 2013 bolo vykonaných 105 243 kontrol dodržiavania liečebného režimu, z tohto počtu na podnet posudkového lekára 100 700 kontrol. **Podozrení z porušenia liečebného režimu** bolo celkom **26 713 prípadov**. Overených porušení liečebného režimu odstúpených na riešenie útvaru nemocenského poistenia bolo 641. Celkový **hmotný postih** predstavoval sumu **51 826,62 EUR**.

V prípadoch subjektívneho posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom, ktoré zistili posudkoví lekári a ošetrojúci lekári napriek tomu nerešpektovali ich upozornenia, informovali o tejto skutočnosti Slovenskú lekársku komoru (2 prípady) a samosprávne kraje (5 prípadov). V roku 2013 boli podané **2 trestné oznámenia** pre podozrenie zo spáchania trestného činu **podplácania posudkového lekára pri posudzovaní invalidity**. Vo viacerých pobočkách poisťovne je z dôvodu zabránenia korupcie pri konzultácii, o ktorú požiada posudzovaný posudkového lekára, prítomný aj ďalší zamestnanec pobočky.

Poisťovňa počas celého hodnoteného obdobia dôsledne sledovala, aby nedošlo k úniku a zneužitiu osobných údajov klientov z informačných systémov poisťovne pri ich spracovávaní.

V oblasti výberu poistného predpísali útvary poistného pobočiek v hodnotenom období 166 503 odvádzateľom poistného **penále** v celkovej sume **59 223 641,09 EUR**, uložili 4 733 **pokút** v celkovej sume **401 189,39 EUR**. V súvislosti s neplatením a neodvádzaním poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie pobočky podali **6 948 trestných oznámení**, kde vyčíslili **poistné** v celkovej sume **51 864 733,87 EUR**.

V ostatných oblastiach definovaných v akčnom pláne nebolo zistené zneužívanie sociálneho systému.